

tjent ind, thi nu er Underskuddet blevet saa stort, at det er næsten ikke til at tænke sig, at Landmandsbanken, selv under ret gunstige Konjunkturer, skulde kunne oparbejde saa meget, at den kan forrente og afdrage til Staten og igen oparbejde sig selv en Aktiekapital og en Reservefond.

Da vi første Gang og anden Gang og tredje Gang havde Landmandsbanken til Behandling her, mødte vi de kraftigste Forsikringer fra den daværende Regerings Side om, at naar man fulgte den i de Foranstaltninger, den foreslog, vilde der blive Ro om Banken og Ro i Næringslivet, og der vilde være Vished for, at Ordningen kunde opretholde Landmandsbanken. Jeg vil tillade mig at oplæse noget af en Betænkning, som blev afgivet af det ærede Medlem Hr. Rode og mig som Udvalgsmedlemmer ved den tredje Rekonstruktion i 1923:

„Vi gav vor Tilslutning til September-Ordningen af Landmandsbankens Forhold paa Grundlag af Erklæringer fra Regeringen, Nationalbanken og Bankinspektøren om, at der var Vished for, at Ordningen vilde kunne opretholde Landmandsbanken og skabe Ro i Næringslivet.“ — Det var den Forsikring, jeg lige nævnte. Den har Venstre ikke taget i Arv fra deres Fædre, nej, den har Venstre selv udstedt, og den hæfter Venstres daværende Regering for. — „De afgivne Erklæringer har, som det foreliggende Lovforslag og dets Bilag udviser, ikke kunnet holde. Det nye Forslag gaar ud paa at yde Statsgaranti for Landmandsbankens hidtidige og i en længere Periode ogsaa for al dens kommende Forretningsvirksomhed. Den overordentlige Kautionsforpligtelse, som Staten herved paatager sig, er af ganske ubestemmeligt Omfang, kan medføre uanede Udgifter for Finanserne og svære Forstyrrelser af Statens Pengevæsen.“ Alle ser nu, at vi havde Ret i, hvad vi der forudsagde, thi nu er akkurat det indtruffet, som vi den Gang udtalte vor Frygt for skulde ske. Vi siger videre: „Den vil tillige udsætte Landets private Pengeinstitutter — Banker og Sparekasser — for en højst betænkelig Konkurrence, og herpaa vil der ikke kunne raades Bod ved almindelige Tilsagn om at ville søge at modvirke Overflytning af Midler fra de private Pengeinstitutter til den statsgaranterede Bank. — Under Udvalgsbehandlingen“ — altsaa den Gang — „har derfor Mindretallet undersøgt Mulighederne for at tilvejebringe en anden Ordning og har, da Landmandsbanken, saaledes som Forholdene ligger, ikke kan aabne sin Forretning i Morgen, medmindre der

foreligger en Ordning, henstillet, gennem et kortvarigt Moratorium for Landmandsbanken, at skaffe Rigsdagen Tid til fornødne Overvejelser. Dette har Handelsministeren paa Regeringens Vegne afvist.“ Vi kunde ikke en Gang faa en Frist til Overvejelse og Behandling af Sagen den Gang, nej, man havde Magten den Gang, og man for frem med Magten og gennemførte den Ordning, der nu har vist sig saa skæbnesvanger.

Vi siger videre: „Saaledes som Mindretallet allerede i September hævdede, vilde den forsvarligste Løsning være en Likvidation af Landmandsbanken under en bestemt afgrænset Garanti for dem af Bankens Sparere, Indskydere og Kreditorer, som Staten maatte mene at have Forpligtelse eller anden Aarsag til at yde Støtte, og samtidig at oprette et nyt Bankinstitut til Fortsættelse af den sunde Del af Landmandsbankens Forretningsvirksomhed.“ Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem Hr. Pitzner, udtalte han nu for nylig fra denne Plads, at en saadan Ordning vilde være en god Ordning, men den Gang vi foreslog den, da der endnu var Mulighed for dens Gennemførelse, gik det konservative Parti imod. Denne Tanke om saaledes at likvidere Landmandsbankens store Forretning og bevare den gode Del af den med de Ofre, som dette vilde have kostet Staten, og som var overkommelige, denne Tanke, siger vi videre, „har i et Udvalgs møde været forelagt de private Bankers Repræsentanter, der har udtalt“ — nu kommer nogle interessante Bemærkninger —, at en saadan Ordning „med Lethed kunde være gennemført i Juli, at den ogsaa var gennemførlig i September, da Bankerne selv bragte den i Forslag overfor Nationalbanken og Regeringen, men at der nu paa Grund af Pengeforholdenes Udvikling i Mellemtiden vil være store Vanskeligheder for dens øjeblikkelige Gennemførelse, for sa vidt angaar Oprettelse af et nyt Pengeinstitut.“ Se, den Gang afviste man Gennemførelsen af en saadan Ordning, da det endnu var muligt. Nu er det vist desværre i Øjeblikket slet ikke mere muligt, saa trykkede som Pengeforholdene er, det er i hvert Fald den nuværende Regerings Mening.

Vi slutter med at sige i vor Betænkning: „Den Række Fejlgreb, som Stats- og Finansministeren har gjort sig skyldig i ved Behandlingen af Landmandsbank-Spørgsmaalet lige fra 9. Juli og til i Dag, har stillet Rigsdagen overfor den Situation, at baade Forslagets Vedtagelse og dets Forkastelse vil medføre store Vanskeligheder. Da Mindretallet er overbevist om, at Forslaget